

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Обравши шлях євроінтеграції, керівництво нашої держави прийняло рішення щодо реформування системи правоохоронних органів. Одним із важливих кроків у цьому завданні стало створення нового органу влади — Державного бюро розслідувань, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Державне бюро розслідувань — центральний орган виконавчої влади, створення якого було передбачено ще Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 р. у строк до 20 листопада 2017 р. при вступі до Ради Європи та було частиною коаліційної угоди між парламентськими партіями Верховної Ради України VIII скликання.

Верховна Рада України 12 листопада 2015 року прийняла Закон України «Про Державне бюро розслідувань», який визначив основи правової організації та діяльності цього органу, 14 січня 2016 року закон було підписано Президентом України, а 1 березня 2016 року він набрав законної сили. Очікується, що Державне бюро розслідувань розпочне повноцінну роботу у вересні 2018 року.

Хоча фактично Державне бюро розслідувань було створено нещодавно, проте передумови створення такого органу сформувалися ще багато років тому. Так, варто відзначити, що ще у першій редакції Конституції України, законодавець заклав основу для створення цього органу, визначивши тимчасовість слідчих повноважень органів прокуратури.

Досліджуючи питання історії створення Державного бюро розслідувань, заслуговує на увагу одна з найуспішніших концепцій законопроектів про Державне бюро розслідувань України, яка була внесена до парламенту 1 серпня 2013 року (автор А. А. Кожем'якін). У документі відзначалось, що Державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

На Державне бюро розслідування покладалося:

- захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень;
- забезпечення швидкого, повного та неупередженого проведення відповідно до законодавства України досудового розслідування у підслідних йому кримінальних правопорушеннях;

• адміністративне провадження у справах, пов'язаних з корупційними правопорушенням (Проект Закону про Державне бюро розслідувань України № 3042 від 01.08.2013 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=47988).

Щодо цього законопроекту відзначалася його недосконалість і, як наслідок, його було відхилено та знято з розгляду 03 березня 2014 р.

Наступний законопроект, що став Законом, було подано 12 лютого 2015 р. А. А. Кожем'якіним спільно з групою народних депутатів. Він підтримувався Реанімаційним Пакетом Реформ. В першому читанні законопроект було прийнято за основу 21 травня 2015 року, в цілому — 12 листопада 2015 року. Президент України П. Порошенко підписав Закон у прямому ефірі під час прес-конференції і, як було відзначено раніше, Закон набрав чинності 1 березня 2016 року.

Взагалі, можна відзначити, що створення Державного бюро розслідувань від початку мало тривалий і конфліктний характер. Переважна більшість правників вважає, що Закон містить дискримінаційні вимоги в частині формування слідчих підрозділів, а також ризики порушення незалежності Державного бюро розслідування у зв'язку з визначенням його як центрального органу виконавчої влади, адже тим самим його діяльність буде координуватися урядом. У засобах масової інформації неодноразово висловлювалися побоювання, що кандидатура голови Державного бюро розслідувань буде надмірно залежною від Президента П. Порошенка (Державне бюро розслідувань: чи можлива історія успіху? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://dt.ua/internal/derzhavne-byuro-rozsliduvan-chi-mozhliva-istoriya-uspihu-254239_.html). Проте, вважаємо, що лише з часом можна буде зробити висновки щодо обґрунтованості цих побоювань.

У якості висновку відзначимо, що дослідження розвитку Державного бюро розслідувань, допоможе краще зрозуміти політичні та економічні передумови його створення, порівняти коло повноважень (залежно від законопроектів) та спробувати передбачити позитивні та негативні аспекти діяльності цього органу.

***Науковий керівник:** асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» Деменчук Марина Олександрівна.*